L. 19766/1884.

Alleg. 14.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie budowy drogi krajowej z Borszczowa do Jezierzan i przedłużenia jej bądź w kierunku wiodącym do drogi krajowej Skalsko-Czortkowskiej, bądź też w kierunku drogi państwowej Czortkowsko-Zaleszczyckiej.

Wysoki Sejmie!

Nad sprawozdaniem komisyi drogowej o petycyi Rady powiatowej Borszczowskiej o rozpoczęcie budowy drogi krajowej z Borszczowa na Jezierzany dla połączenia z drogą krajową Czortkowsko-Skalską, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 13. Października 1883. roku następującej treści uchwałę:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w roku 1885 rozpoczął budowę drogi krajowej z Borszczowa do Jezierzan, uchwalonej dnia 5. Grudnia 1872.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził studya techniczne celem jak najodpowiedniejszego przedłużenia drogi krajowej z Borszczowa do Jezierzan, bądź w kierunku drogi krajowej Skalsko-Czortkowskiej, bądź też w kierunku drogi państwowej Czortkowsko-Zaleszczyckiej i w swoim czasie przedłożył odpowiednie wnioski Sejmowi.

W wykonaniu tego polecenia Wydział krajowy przedkłada następujące sprawozdanie:

I.

Na posiedzeniu dnia 5. Grudnia 1872. r. uchwalił Wysoki Sejm projekt ustawy w sprawie uznania ośmiu dróg za krajowe, pomiędzy którem znajduje się droga z Borszczowa do Jezierzan; odroczył zaś uznanie za drogę krajową dalszego jej duktu w kierunku wiodącym do Kolędzian z powodu, że wówczas nie był jeszcze ustalony projekt budowy kolei żelaznej z Husiatyna do Stanisławowa, mogącej wywrzeć wpływ na ukształtowanie okolicznej sieci drogowej.

Ten sam wzgląd, a niemniej brak dostatecznej ofiarności stron bezpośrednio interesowanych, były powodami odroczenia budowy drogi z Borszczowa do Jezierzan uznanej za krajową, na podstawie powyższej uchwały sejmowej, ustawą krajową z dnia 12. Lutego 1873. D. u. kr. Nr. 85.

Podług projektu opracowanego w 1872. r. długość drogi z Borszczowa do Jezierzan wynosi 12 klm. 732 m.; koszta zaś jej budowy obliczone zostały na sumę 71.149 zł. w. a.

Stosownie do przytoczonego na wstępie polecenia Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy rozpocznie budowę drogi Borszczowsko-Jezierzańskiej w jesieni roku 1885.

II.

Przeprowadzone przez Wydział krajowy studya techniczne celem najodpowiedniejszego przedłużenia drogi krajowej Borszczowsko-Jezierzańskiej, w jednym z kierunków przez Wysoki Sejm
¹/. wskazanych, a na załączonym ¹/. planie sytuacyjnym uwidocznionych, dały następujące w wykazie
²/. sub ²/. zestawione rezultaty:

A. Przedłużenie drogi krajowej Borszczowsko-Jezierzańskiej w kierunku drogi krajowej Skalsko-Czortkowskiej.

Połączenie drogi krajowej Borszczowsko-Jezierzańskiej z drogą krajową Skalsko-Czortkowską nastąpić może za pomocą jednej z trzech tras wychodzących z Jezierzan, z których pierwsza prowadzi do Szmańkowczyk, druga do Kolędzian, a trzecia do Dawidkowic.

a) *Trasa Jezierzany-Szmańkowczyki* ma 12 klm. 268 m. długości, a koszta jej budowy obliczone zostały na sumę 75.598 zł.

b) *Trasa Jezierzany-Kolędziany* ma 9 klm. 968 m. długości, a koszta budowy drogi w tym kierunku wynoszą podług dokonanych obliczeń 58.240 zł.

c) *Trasa Jezierzany-Dawidkowce* ma 8 klm. 268 m. długości, a koszta budowy tej drogi obliczono na sumę 42.577 zł. w. a.

Ta ostatnia trasa przecinająca powiat Borszczowski na długości 6 klm. 268 m. a powiat Czortkowski na długości 2 klm., jakkolwiek jest krótszą a pod względem kosztów budowy tańszą od obu tras poprzednich, nie może zdaniem Wydziału kraj. być uwzględnioną z powodu, że opuszczając kierunek głównej linii wychyla się ku wschodniej granicy kraju i w obec istniejących dróg krajowych: z Czortkowa do Skały, z Borszczowa do Skały i z Borszczowa do Okop, tudzież w obec kierunku koleji z Husiatyna do Stanisławowa, nie ma znaczenia dla interesów komunikacyi krajowej, a przyjęcie jej nie odpowiedziałoby bynajmniej celowi przedłużenia drogi krajowej Borszczowsko-Jezierzańskiej dla uzupełnienia brakującej przestrzeni w sieci dróg bitych, wiodących od granicy kraju w Okopach do Czortkowa, Tarnopola i Lwowa. Pozostają przeto tylko dwie trasy w tym kierunku nadające się do powyższego połączenia, z których trasa wiodąca do Kolędzian i przecinająca powiat Borszczowski na długości 3 klm. 368 m. a powiat Czortkowski na długości 6·600 klm. jest *nietylko krótszą* o 2 klm. 300 m. i pod względem kosztów budowy t a ń s z ą o 17.358 zł. od trasy prowadzącej do Szmańkowczyk, a przecinającej powiat Borszczowski na długości 4 klm. 18 m., powiat zaś Czortkowski na długości 8 klm. 250 m., lecz nadto zespalając interes kraju z interesami obu wyżej wymienionych powiatów stanowi najwłaściwszą i najdogodniejszą komunikacyę tej okolicy z koleją transwersalną i stacyą jej w Czortkowie.

B. Przedłużenie drogi krajowej Borszczowsko-Jezierzańskiej w kierunku drogi państwowej Czortkowsko-Zaleszczyckiej.

Dla połączenia drogi krajowej Borszczowsko-Jezierzańskiej z drogą państwową Czortkowsko-Zaleszczycką służyć może trasa wiodąca z Jezierzan przez Ułaszkowce do Jagielnicy.

Długość tej trasy wynosi 19 klm. 268 m. a koszta jej budowy obliczono na sumę 88.818 zł.

Trasa ta przecinająca powiat Borszczowski na długości 3 klm. 568 m.; powiat zaś Czortkowski na długości 15 klm. 700 m. nie nadaje się do racyonalnego połączenia drogi krajowej Borszczowsko-Jezierzańskiej z koleją transwersalną, a nie przedstawiając warunków komunikacyi krajowej, jedynie jako arterya łącząca z sobą sąsiednie miasteczka, ma miejscowe znaczenie komunikacyjne głównie dla powiatu Czortkowskiego, o czem świadczy także p r o g r a m d r o g o w y przez Wydział tego powiatu wypracowany a przez Radę powiatową przyjęty na posiedzeniu dnia 15. Stycznia b. r.,

podług którego droga z Jagielnicy przez Ułaszkowce ku Jezierzanom należy do najważniejszych dróg w powiecie, budować się mających przy pomocy zasiłku krajowego w myśl okólnika Wydziału krajowego z dnia 22. Grudnia 1882 r. obejmującego warunki subwencyonowania dróg powiatowych i gminnych.

C. Porównanie trasy Jezierzany-Kolędziany z trasą Jezierzany-Jagielnica.

Z porównania trasy Jezierzany-Kolędziany z trasą Jezierzany-Jagielnica wynika:

1. że pierwsza jest o 9 klm. 300 m. t. j. prawie o połowę krótszą od trasy Jezierzany-Jagielnica.
2. że koszta budowy drogi w kierunku trasy Jezierzany-Jagielnica byłyby większe o sumę 30.578. zł. w. a. i że coroczne koszta przyszłego utrzymania tej drogi z powodu jej podwójnej niemal długości, byłyby prawie dwa razy większe, aniżeli koszta konserwacyi drogi Jezierzany-Kolędziany.
3. że trasa Jezierzany-Kolędziany zbliża okolicę Jezierzan o 5 kil. do stacyi kolei transwersalnej w porównaniu z trasą Jezierzany-Jagielnica.

W obec zalet trasy Jezierzany-Kolędziany w porównaniu z innemi trasami przedłużenia drogi Borszczowsko-Jezierzańskiej, Wydział krajowy już w sprawozdaniu z dnia 6. Listopada 1872. (Alegat 38 do stenograficznych sprawozdań Sejmu krajowego z 1872 r.) przyznał kierunkowi drogi Borszczowsko-Husiatyńskiej na Kolędziany pierwszeństwo i to same zapatrywanie objawiła także ówczesna komisya drogowa w sprawozdaniu przedłożonem Wysokiemu Sejmowi dnia 5. Grudnia 1872 roku.

Zważywszy przeto, że trasa Jezierzany-Kolędziany ze wszystkich tras mających na celu wskazane przedłużenie drogi krajowej Borszczowsko-Jezierzańskiej, a nadających się do przyjęcia, jest najkrótszą a pod względem kosztów budowy i utrzymania drogi najtańszą;

Zważywszy dalej, że trasa ta rozdziela korzyści płynące z budowy dróg ile możności w równej mierze pomiędzy powiaty bezpośrednio interesowane;

Zważywszy nakoniec, że trasa ta stanowi najstosowniejsze ogniwo wielkiego szlaku krajowego idącego od Zbaraża na Tarnopol, Smykowce, Grzymałów, Chorostków, Kopyczyńce, Jezierzany, Borszczów, Krzywczę, Mielnicę i Okopy do południowo-wschodniej granicy kraju:

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy za najodpowiedniejsze przedłużenie drogi krajowej z Borszczowa do Jezierzan uznać drogę wiodącą od drogi krajowej w Jezierzanach do drogi krajowej Skalsko-Czortkowskiej w Kolędzianach i, w celu uznania drogi Jezierzany-Kolędziany za krajową, uchwalić projekt następującej ustawy:

Ustawa

z dnia .... uznająca drogę z Jezierzan do Kolędzian za krajową.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

Drogę z Jezierzan do Kolędzian uznaje się za krajową.

Art. II.

Powiaty przez których terytoryum droga ta przechodzić będzie, obowiązane są opłacać wszelkie wynagrodzenia za grunta, czy to stale pod drogę zajęte, czy też na cele budowy czasowo używane.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

We Lwowie dnia 25. Lipca 1884.

Marszałek krajowy:
Dr. Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:
Władysław hr. Badeni w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Plan sytuacyjny dróg.
1. z Borszczowa do Jezierzan;
2. z Jezierzan przez Ułaszkowce do Jagielnicy;
3. z Jezierzan przez Zalesie do Szmańkowczyk;
4. z Jezierzan do Kolendzian;
5. z Jezierzan przez Tarnawkę do Dawidkowiec;
Objaśnienie kolorów i znaków:
Projektowana droga, której kierunek zatwierdzony uchwałą Sejmową: kolor czerwony, linia pełna..
Projekty dróg do zatwierdzenia: kolor czerwony, linie przerywane..
Droga krajowa: Czortków-Skała-Borszczów-Zaleszczyki: kolor niebieski..
Droga rządowa: kolor żółty..
kamieniołomy..
SZMAŃKOWCZYKI
KOLENDZIANY
DAWIDKOWCE
JAGIELNICA
Ułaszkowce
JEZIERZANY
BORSZCZÓW
SKAŁA
Zalesie
Tarnawka
Iwanków
Muchawka
Chomiakówka
Szmańkowce
Słobódka
Dolina
Mańkowa
Jagielnica stara
Szulhanówka
Nagórzanka
Lisowce
Łosiacz
Cygany
Burdiakowce
Zbrucz
Wolkowce
Kaczyna
Słone
Karolówka
Pod Berestkiem
Zielona dąbrowa
Słobódka (muzyka)

Alegat 2. do L. 19.766/84.

Zestawienie studyów technicznych

wykonanych w celu przedłużenia drogi kr. Borszczów-Jezierzany, bądź do drogi kr. Skalsko-Czortkowskiej, bądź do drogi państwowej Czortków-Zaleszczyki.

		klm.
1. Z Jezierzan przez Ułaszkowce do Jagielnicy.	Część tej drogi leżąca w powiecie Czortkowskim ma długości	15·700
	" " " " " Borszczowskim " "	3·568
	Długość całej drogi	19·268
2. Z Jezierzan przez Zalesie do Szmańkowczyk.	Część tej drogi leżąca w powiecie Czortkowskim ma długości	8·250
	" " " " " Borszczowskim " "	4·018
	Długość całej drogi	12·268
3. Z Jezierzan do Kolędzian.	Część tej drogi leżąca w powiecie Czortkowskim ma długości	6·600
	" " " " " Borszczowskim " "	3·368
	Długość całej drogi	9·968
4. Z Jezierzan do Dawidkowic.	Część tej drogi leżąca w powiecie Czortkowskim ma długości	2·000
	" " " " " Borszczowskim " "	6·268
	Długość całej drogi	8·268

Nr. bieżący	Wyszczególnienie robót	Droga Borszczów Jezierzany		Droga Jezierzany Jagielnica	Droga Jezierzany Szmańkowce	Droga Jezierzany Kolędziany	Droga Jezierzany Dawidkowce
1	Roboty ziemne	23.345·00		14.798·50	21.921·99	18.669·50	9.396·51
2	Szutrowanie	33.114·80		63.198·58	50.477·45	31.529·06	23.035·38
3	Mosty i przepusty	12.085·87		8.251·99	1.666·39	6.699·08	8.740·45
4	Naprawa istniejących mostów	—		1.000·00	—	—	—
5	Mury i bruki	—		—	420·00	—	—
6	Poręcze drogowe	2.364·70		1.280·00	550·00	1.200·00	1.259·02
7	Znaki drogowe	239·58		289·00	562·32	142·50	145·32
8							
9	Koszta całej budowy . .	71.149·00		88.818·00	75.598·00	58.240·00	42.577·00
10	Koszt jednego kilometra . .	5.588·00		4.609·00	6.162·00	5.845·00	5.149·00

Uwaga: Dostarczenie gruntów potrzebnych tak pod samą drogę, jakoteż do czasowego użytku przy budowie drogi, jako należące do właściwych powiatów i nieobciążające funduszu krajowego, z powyższego zestawienia jest wyłączone.

Lwów 25. czerwca 1884.